

פרשת עקב

כִּי אִם שָׁמֹר תִשְׁמַרְוִן אֶת כָּל הַמְצֻהָה הַזֹּאת וּכְיוֹ לְעֲשֹׂתָה וּכְיוֹ לְאַהֲבָה וּכְיוֹ לְלַכְתָּ בְּכָל דְּرֵכוּ וּכְיוֹ. ונבין, הא כתיב בסוף הפסוק ללכת בכל דרכיו היינו כל המצוות, ולמה נאמר המוצה הזאת ולעשתה, לשון יחיד. אמנם איתא במדרש רבי תנחותא (פ' נשא) ויהי ביום כלות משה, ווי ביום כלות משה, משל מלך שהיה לו אשה דאגנית אמר המלך עשי לך פורפירה התחללה לעסוק בה, כ"ז שהיתה מתעסקת בה אינה מריבה, נשלמה המלאכה והביאה למלאך ראה אותה המלך וישראל בעיניו מיד התחליל המלך לומר ווי ווי, אמרה לו אשתו מה זה אדוני טרחתי א"ע לעשות רצונך אתה אומר ווי ווי, אל המלאכה מאד ישרה בעיני,אמין כ"ז שהיית עוסקת במלאכה לא הייתה כועסת ולא מקנתרת אותה, עתה שאתה פנוי מתירא אני שמא תכעיסי אותה. כך אמר הקב"ה כ"ז שהיו בני עוסקים במשכן לא היו מלינים, עתה יתחילו, וכך נאמר וכו' ווי היה ביום כלות משה, עכ"ל המדרש.

וכבר אמרה הגמרא שהבטלה מביאה לידי שעומים ולידי עבירה ר"ל, אבל גם מי שאינו הולך בטל לגמרה, אם עבדתו הן ולאו בידו, רוצה עובד ולומד תורה רוצה חdal, אז אף אם לידי עבירה ולידי שעומים לא יבוא גם אל הטוב קשה שיבוא. האיש מוכrho להיות נתפס כולו בעבודה, לא שהיה הוא תופס אותה, בין רוצה בין לא רוצה מוכrho הוא לעובד וא"א לו שילך בטל.

יש שעובד כזה בא מן החוץ כגון הרודה את תלמידו, אבל אם רק מן החוץ ואין דעת ורצון התלמיד בעצמו משתעבד באמת עד שלא יוכל ללכת אף רגע בטל, לא יועיל לו הרבה להעלות את התלמיד ולגלות את נפשו ולקשרה בקדושה, והעיקר הוא שמעצמו ישעבד האיש ויחבוש את דעתו ורצוונו לעבודה. וכשרואים בחורים שאחרי שגמרו לימוד ההוראה או אחרי שבאו אל תכליות החומרית שקיעו לבא אליה ע"י תורותם ואז כבר הם בטעים, אז נדע שגם אל שעומדים בהתמדה רק הכרח מו החוץ היה ואין לקוטת מהם עלייה גדולה. אבל מה לנו לדבר מאותם התלמידים שעשרה שנים עבודה לא הוועילו אצלם, כמה עשרות שנים חי האדם, ואם חלק גדול כזה של חייו האדם ו מבחור החיים לא הוועילו למו, מה נדבר עוד ומה נקווה עוד מהם. יש איש מנפה בגחלים כדי שיתבערו וידלקו מעצם, אבל האם יעמוד כך בכל השעות שצרכייכם לדליקו וינפה בהם. אנו נדבר עתה מאותם התלמידים שבאמת רוצים להבעיר את נפשם ולהבוש את כל עצם ורצונם בעבודה, עד שייהיו מוכrhoים ובכולם ישתעבדו.

והנה רואיםשמי שלומד סתם אין דעתו ורצונו משועבדים כ"כ כמו שדוחק את עצמו לגמר איזו מסכת, וכש"כ כמו שרוצה לגמר הוראה שאז כלו שקווע משועבד בלימוד. ואפשר זה מרמז לנו המדרש ויהי ביום כלות וכו' וכו'. את המשכן עשו לשם ד' שישכון בהם, והאם אחר שהוקם המשכן כבר לא עבדו ח"ו את ד', ומה א"כ המשל לגמר מלאכת הפורפירה. את כוונת המדרש אין אנו יודיעין, אבל לנו מרמז, מפני שאז רצוי לגמר מלאכת המשכן, רק עבודה כזו משעבדת את כל הגוף וחושי האדם עד שלא יוכל יצדו להתרגות בו, ועוד יכול להוציא את נפשו הקדשה ולקשרה בד'. ואפשר זה העניין מ"ש ועשוי לי מקדש ושכנתית בתוכם.

בספר *תולדות הנפלאות* איתא שפעם ביקשו אברכים מכ"ק א"ז הה"ץ הקדוש ממאגלאניצה שידבר עליהם חסידות, והשיב להם בקדשו שלהתפלל וללמוד ולא ליכת בטל היא החסידות, עי"ש. כי יסוד החסידות הוא שלא געשה התורה ומצוות בגוף בלבד ולא נתפלל בפה אף במחשבה בלבד רק גם בנפש באהבה והתלהבות, וכן כ"ז שنفسו של אדם נראית ואח"כ מטמינה א"ע ושוב נראית ושוב נטמנת, פעם רוצה ופעם לא רוצה א"א לה להתגלות בעבודה, ורק כשהקבוע האיש בעבודה והנפש החюה לה עד שלשבת שעה בבטלה זה יצאו בשעה שלא חיים ח"ו, רק אז יכול לגלוות ולהעלותה אף להיות חסיד.

נחזיר להן"ל, ויהי ביום כלות משה וכו'. ובזה ייחבוש האיש א"ע בעבודה. ולא תהיה עבדתו בסתם, רק שיחלך את עבדתו לחלקים ויעורר בקרבו רצון למגם, מתחילה יקח לו מסכת למירה ולזרחה ויציר בעצמו איך יהיה מאושר כשיגמור ויזכור מסכת וכבר יהיה קצת בן תורה (וגם בעולם העליון אשר מי שבא לכאן ותלמודו בידו) וכבר הוא מתדק בתורה ובמסכת זו, וכשגמרה וזרחה אל ישב בטל כי כבר גמרתי מה מה לי לעבד עוד, רק ויהי ביום כלות כמ"ש המדרש הנ"ל ווי ביום כלות, ווי על שניי חושב שכבר קליתי את עבדתי, והאם כבר קיימי את חובי לפניו ית' הן גמרא מסכת אחת אבל התורה ארוכה מארץ מדה ומה ערך מסכת אחת נגד כל התורה, ומה יהיה ביתר שנותי האלך בטל ואזהם את נפשי. ויתחיל למדוד עוד מסכת ועוד מסכת, ויהיה בטוח שכאשר יעורר רצון פנימי כזה בקרבו אז אח"כ מעצמו יהיה החוש לעבודה ותורה. וכן בענייני עבודה יחלק את עבדתו לחלקים, ויקבל ע"ע לתקן מדה זו וידחוק א"ע למירה. וכשמרגישי בקרבו שכבר מתוקנת מעט בקרבו שוב יתחיל באחרת וכו'.

והמשנה אומרת (אבות ב') לא עלייך המלאכה לגמר ולא אתה ב"ח להפטר ממנה. ומה להפטר, אם להפטר מלעשות אותה בכלל, מי יעלה על דעתו שהאיש פטור מהמלאכה מלאכת הקודש. אבל להן"ל הפ"י לא עלייך המלאכה לגמר ולא אתה ב"ח להפטר ממנה, היינו מלבוגר, אדרבה צריך אתה לקבל עלייך לגמר כל

02/09/2018 10:33

דבר הן מסכחות הן חלקו עבודה. ולא עלייך המלאכה לגמור, היינו שנייהם ר"ל המלאכה לא עלייך המלאכה לגמור, ולא תהשוו כבר גמרתי ואשב בטל רק אחרי שקיבלת חלק ממנה לגמור שוב התזוק בעבודה ותקבל עלייך הלהה עבודה לגמור וכו'.

העבודה היא הראשית והעיקר של היהדות והחסידות. הוא ית' טmid ונעלם ובבריאות העולם גילה את הארץ קדושתו, ובמה גילה, בעבודה. לכן מי שפועל ועובד ממשיק לו את חיות הקדושה מרום, וממי שאינו עובד אין לו חיות הקדושה. לפתח חטא רובץ, זה הוא מצודת היצה"ר כשהאיש רובץ ואני פועל ועובד.

ובסנהדרין (דף צ"א) דודשת הגمراה שהיצה"ר בא לאדם רק משעת לידה, לא קודם, ואומרת הגمراה בזה סברא שאילו היה לו יציה"ר גם בשעת עיבודו היה מבעט באמו ויוצא. ומה יציה"ר שייך בזה שיבעת ויצא, האם מצויה הוא שימתיין עד שעת לידתו שבגלל זה יפתחו היצה"ר שלא ימתין. אבל הנשמה נתונה בו משעת יצירה, כמו"ש הגمراה, וגם נר דלוק על רשו ומלמדין אותו כל התורה כולה, לכן אילו היה לו אז גם יציה"ר והיה צריך ללחום נגדו כי אז היה מוכחה לבעת לצתת ולעבד, כי א"א ללחום נגד היצה"ר בלי עבודה.

העבודה היא העיקר, ולא לעשות בלבד רך לשעבד את כל עצמותו בעבודה. כתוב וכי אלקים ביום השביעי מלאכתו וכו' ופרש"י ומה היה העולם חסר מנוחה באה שבת באה מנוחה. מה הפ"י של מה היה העולם חסר מנוחה, הלא אם לא ברא ד' שנctrיך מנוחה לא היה העולם חסר מנוחה. אבל הוא ית' ברא העולם שע"י העבודה נמשיך את קדושתו ית', ואיזו עבודה עבודה של יגיעה עד שנctrיך מנוחה אחרת.

זה שמרמז הפסוק, כי אם שמר תשמרן את כל המצוה הזאת וכו' לעשותה וכו' ללבת בכל דרכיו. הן צרכיים לקיים את כל התורה, אבל כשרוצים לתקן א"ע יותר, שמר תשמרן ב' פעמים ומשמרת למשמרת, אז תחלקו את המצוות לפarticיות ותקחו בכל פעם מצווה אחת לגמורה, ושוב מצווה, ובזה תוכלו לעלות.

פרשת האזינו

האזינו השמים ואדרבה ותשמע הארץ אמר פי.

כי איתא בזוה"ק וארא (כ"ו ע"ב), פתח ר"א וידעת היום והשבות אל לבך כי ד' הוא האלקים בשמות ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, הא קרא הכי מבעי ליה, וידעת היום כי ד' הוא האלקים והשבות אל לבך וכו' (היינו שמדובר